

XUẤT HUYẾT TỬ CUNG CƠ NĂNG Ở TUỔI DẬY THÌ

Đánh giá lâm sàng là bước đầu quan trọng. Mục tiêu của đánh giá lâm sàng gồm:

1. Đánh giá độ nặng và ảnh hưởng của tình trạng thiếu máu hệ quả của xuất huyết tử cung
 - Dấu hiệu toàn thân (sinh hiệu, da niêm, sinh hoạt học tập hàng ngày)
 - Huyết đồ
2. Tìm tất cả các nguyên nhân khác với tình trạng không phóng noãn “sinh lý” của xuất huyết tử cung bất thường
 - Nguyên nhân ngoài sinh dục
 - o Rối loạn đông cầm máu là nhóm nguyên nhân thường gặp nhất.
 - o Bệnh hệ thống: bệnh lý tuyến giáp, thượng thận
 - o Thuốc: hướng thần kinh, corticosteroid
 - o Đái tháo đường, béo phì
 - Nguyên nhân tại đường sinh dục
 - o Nhiễm trùng có liên quan đến hoạt động tình dục hay không liên quan đến hoạt động tình dục là nguyên nhân phổ biến nhất
 - o Bệnh lý tân lập ác tính hay không ác tính của buồng trứng thuộc nhóm u tế bào của dây giới bào
 - o Thuốc nội tiết sinh dục
 - o Thai kì

Các bước cụ thể

1. Hỏi bệnh
 - Kinh nguyệt
 - Hoạt động tình dục, thói quen tình dục (kể cả masturbation), đánh giá nguy cơ mắc bệnh lây truyền qua tình dục
 - Dùng các loại thuốc (nhất thuốc tránh thai khẩn cấp)
 - Bệnh lý toàn thân của bệnh nhi hay gia đình.
2. Khám
 - Đánh giá dấu hiệu toàn thân
 - Cường androgen (acanthosis nigricans, rậm lông, mụn)
 - Quá cân
 - Biểu hiện của bệnh lý tuyến giáp (thay đổi cân nặng, tuyến giáp to)
 - Dễ chảy máu (vết bầm máu, chấm xuất huyết)
 - Đánh giá các dấu hiệu của dậy thì (vú, lông mu)
 - Khám vùng chậu tìm các khối u.
3. Cận lâm sàng
 - Huyết đồ
 - Đông cầm máu
 - Siêu âm vùng chậu

Xử trí xuất huyết tử cung cơ năng ở tuổi dậy thì

- Đa số tự ổn định sau 2-3 năm
- Theo dõi: nhật ký kinh nguyệt, bổ sung sắt và đo lường mức độ thiếu máu.
- Sử dụng nội tiết: khi xuất huyết ảnh hưởng đến học hành và sinh hoạt
 - o Progestogen: nor-19 progesterone, retroprogestogen (thường dùng nhất)
 - o Phối hợp estrogen và progestogen: khi cần phục hồi nhanh chóng một nội mạc bị sụp đổ từng phần, COCs được ưu tiên lựa chọn

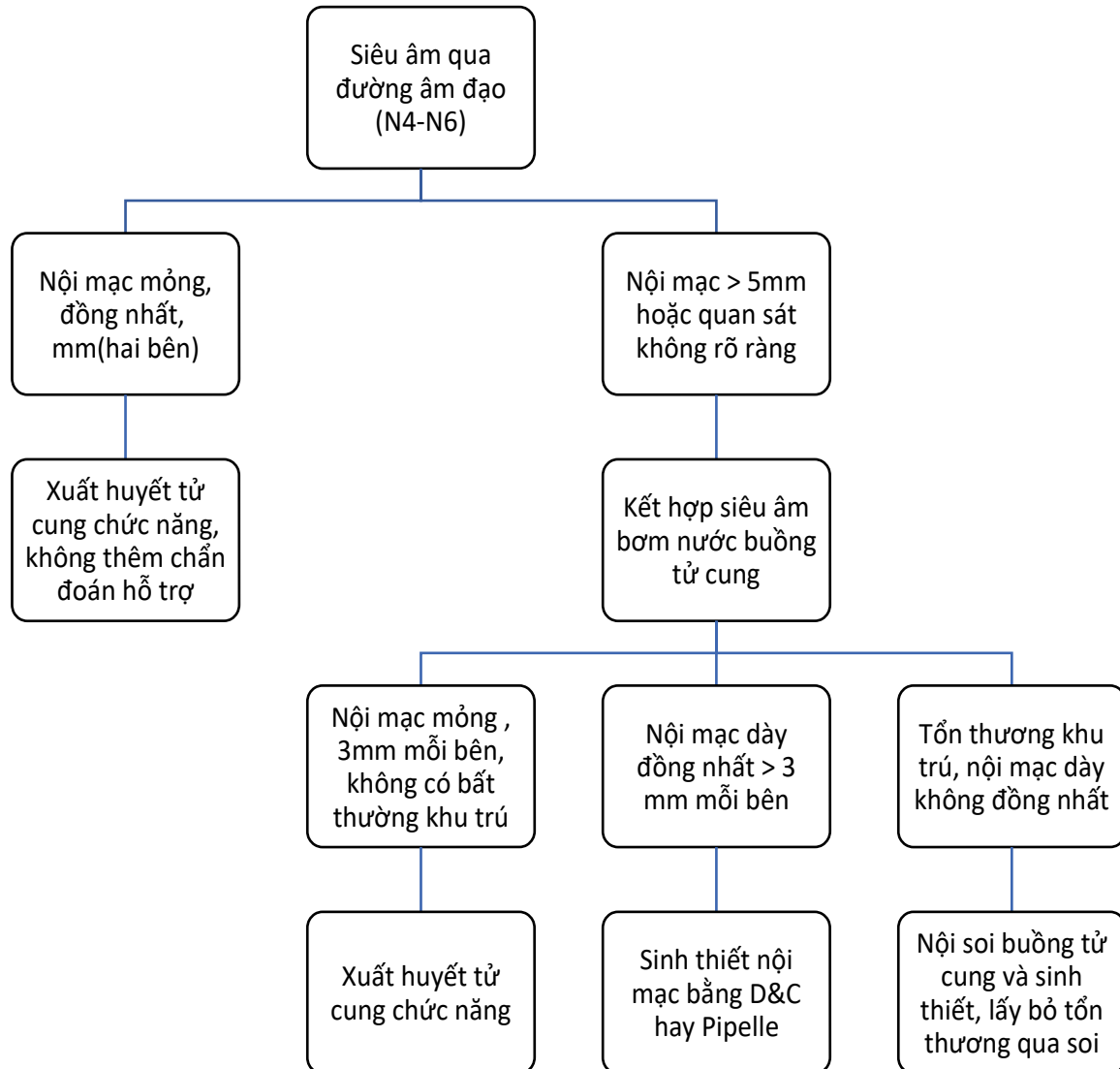
XUẤT HUYẾT TỬ CUNG BẤT THƯỜNG QUANH MÃN KINH

Các nguyên nhân có thể gặp

1. Thai kì
2. Các nguyên nhân thực thể tại tử cung: u xơ-cơ tử cung, polyps lòng tử cung, viêm mạn nội mạc tử cung
3. Các nguyên nhân tại cổ tử cung-âm đạo
4. Các nguyên nhân từ các cơ quan lân cận
5. Xuất huyết tử cung cơ năng

Cần loại trừ các nguyên nhân thực thể trước khi chẩn đoán xuất huyết tử cung cơ năng.

Tiếp cận xuất huyết tử cung bất thường quanh mãn kinh trên cơ sở sử dụng siêu âm như phương tiện tiếp cận sơ cấp

Nguyên tắc điều trị xuất huyết tử cung cơ năng quanh mãn kinh

- Nếu xuất huyết nghiêm trọng, liệu pháp cầm máu nhanh và hiệu quả nhất là nạo buồng tử cung
- Nếu xuất huyết ảnh hưởng tới chất lượng cuộc sống và ác tính được loại trừ thì liệu pháp trên nền tảng progestogen được lựa chọn
 - o Lựa chọn progestogen có hoạt tính kháng estrogen mạnh
 - o Progestogen có thể được dùng bằng nhiều đường khác nhau. Đường uống, dụng cụ tử cung phóng thích levonorgestrel có thể là các lựa chọn thích hợp.